Säsongsarbetare från länder med visumtvång 2012

Plockning av skogsbär

För utlänningar som kommer till Finland för att plocka skogsbär gäller utlänningslagens 81 §, första momentet, punkt 4, där det står att en utlänning har rätt att förvärvsarbeta i Finland utan uppehållstillstånd om han kommer för att plocka eller skörda bär, frukter, specialväxter, rotfrukter och grönsaker eller för att arbeta i anslutning till pälsfarmning i högst tre månader. Att samla lavar eller rensa mujkor räknas inte till detta slag av säsongsarbete.

Finlands beskickningar i utlandet informerar både dem som rekryterar och dem som rekryteras på sina webbplatser och beslutar om ansökningstider för arbetstillstånd utgående från sina egna resurser. Det kan variera vilken sorts utredningar som krävs av odlarna beroende på olika lokala avtal mellan Schengenländer eller på omständigheter i sändarlandet.

Med utrikesministeriets anvisningar strävar man efter att undvika situationer där säsongsarbetare blir utan nettoinkomster trots väl utfört arbete. Företagen inom branschen ska sträva efter att täcka kostnaderna för bärplockarnas resor, inkvartering och arbetsutrustning så att plockarna inte går på förlust när de arbetar i Finland. Om arbetare går på förlust tas det i beaktande då visum ska beviljas för företagets säsongsarbetare följande år.

Det är inte tillåtet att använda hyrd arbetskraft från länder med visumtvång eftersom man vill förhindra illegal invandring till Schengenområdet via Finland och att icke-språkkunniga säsongsarbetare utnyttjas.

Utrikesministeriet rekommenderar att företag som rekryterar utländska bärplockare förljer Livsmedelsindustriförbundets principer.

1. Grundläggande krav

Enligt viseringskodexen måste det säkerställas att den som anländer med visum har ekonomin tryggad, både under den beräknade vistelsetiden och för hemfärden. Om den som söker visum inte har egna medel som garanterar detta, så beaktas också att personen kan förtjäna under vistelsen i landet. Det företag som bjuder in personer till Finland ska ha en så solid ekonomi att det bland annat kan uppfylla detta lagstadgade krav. Beskickningen granskar varje år företagarnas uppgifter via visumhandläggargrupperna på utrikesministeriets pass- och visumenhet.

Vid prövningen ska förhindrande av illegal invandring till Schengenområdet, arbete utan tillstånd och människohandel alltid tas i beaktande, liksom risken att säsongsarbetare blir utnyttjade vid ansökan eller under själva arbetet. Den utredning de inbjudande företagen ska lämna in över inkomster och utgifter ska bedömas enligt Schengenregelverkets krav på utkomst. I dagens läge är en del av bärplockarna skuldsatta vilket gör dem särskilt utsatta för människohandel. Man måste sträva efter att kunna garantera bärplockarna en lön på ca 30 euro per dag efter att arbetsgivarkostnaderna dragits av. Summan baserar sig på den minimiinkomstgräns som Finland uppgett åt EU 2006, då man ska överskrida Schengenområdets gränser. Detta beaktas då de inbjudande företagens förhands- och efterhandsredogörelser granskas.

Grundläggande krav för beviljande av visum är enligt viseringskodexen:

- Returbiljett eller redogörelse för återfärden, t.ex. bil och pengar för bränsle.
- Reseförsäkring med en ersättning på minst 30 000 euro, som täcker även transport hem vid allvarliga sjukdomsfall eller dödsfall. Beskickningen avgör försäkringssumman om vård- och transportkostnaderna kräver det. Viseringskodexen art. 15.
- Tillräckliga penningmedel, antingen vid ankomsten eller lagligt förtjänade under vistelsen i landet.

2. Förhandsutredning

För att behandlingen av inresetillstånden ska löpa smidigt kan beskickningarna be företag inom branschen om en förhandsuppskattning över antalet plockare de tänker rekrytera från stationeringslandet och när det är tänkt att plockarna ska arbeta i Finland.

Beskickningen kan också be om en utredning om följande tjänster för visumsökande (hur de är ordnade och vilka avgifter som uppbärs per person och dygn):

a) Logi. Obs! Inkvarteringen ska vara uppvärmd, brandsäker och ha tillräckliga sanitetsutrymmen (inklusive varmt vatten). Det ska finnas första hjälpen-väskor och de regionala nödcentralerna ska underrättas om de inkvarterade.
b) Måltider och alla utgifter som uppstår av dem.
c) Transport till och från platsen där bären ska plockas.
d) Uthyrning av redskap.
e) Tolktjänster.
f) Övriga stödtjänster i Finland.
g) Utgifter för rekrytering och visumanskaffning i sändarlandet och i Finland. Hur sköts utgifterna för arrangemangen och hurudana utgifter innebär det för bärplockarna.
h) Introduktion till arbetet (t.ex. hur man rör sig i naturen). Hur går man till väga om en person visar sig olämplig för uppgifterna.
i) Hur ordnas hälsovården, läkarintyg av pålitlig läkare.
j) Övriga utgifter, väl motiverade och specificerade.

Beskickningen kan be om att denna utredning lämnas in antingen inom tidsfristen som anges här i anvisningen eller bestämma en egen tidsfrist beroende på sina resurser. När förhandsutredningarna behandlas fäster beskickningen särskild uppmärksamhet vid outredda motstridigheter mellan tidigare förhandsutredningar och efterrapporter och beakta dem då visum utfärdas. Att lämna felaktiga uppgifter till myndigheter är en straffbar gärning enligt strafflagen 16 kap. 8 §.

Researrangören måste fylla alla de krav som ställs i sändarlandet; alla avgifter och räntor i anslutning till rekryteringen måste avläggas i enlighet med den lokala lagstiftningen, så att säsongsarbetarna inte blir tvungna att betala räntor eller andra utgifter som inte enligt lagen är på deras ansvar.

De som ska komma och plocka bär i naturen ska kunna uppvisa en inbjudan och en köpförbindelse av ett företag som köper in bär. Det inbjudande företaget ska underteckna en försäkran om att man klargjort omständigheterna och lönenivån i Finland för plockaren. Plockaren ska också informeras om hur man agerar och vem man kan kontakta om det uppstår problem.

Bärsplockare beviljas i regel engångsvisum.

3. Tidsfrister

Om beskickningen inte bestämmer annat, ska inbjudande företag lämna in den förhandsutredning som anges i punkt 2. senast tisdagen den 7 februari 2012. Den inbjudande parten ska alltid uppge företagets namn, FO-nummer (tidigare AS-signum), kontaktperson och kontaktuppgifter samt namnen på researrangörer.

Beskickningen ger företagen sina kommentarer till de förhandsutredningar som lämnats in inom utsatt tid senast måndagen den 2 mars 2012. I kommentarerna ingår också uppgifter om och tidtabell för inlämning och behandling av visumansökningarna. Beskickningarna kan alltså göra upp en mera flexibel tidtabell än den som anges här utgående från sina egna resurser. De inbjudande företagen och de som inbjuds ska informeras i god tid, senast den 23 januari 2012.

5. Övrigt att observera

Visum för säsongsarbete i Finland kan inte sökas från ett annat Schengenlands beskickning och det kan endast användas för säsongsarbete i Finland. Sverige godkänner till exempel inte säsongsarbete med visum. Medborgare i Vitryssland kan inte ansöka om säsongsarbetsvisum vid Estlands ambassad i Minsk utan måste göra det vid Finlands ambassad i Moskva.

Om en säsongsarbetare med visum inte anländer till arbetsplatsen eller avlägsnar sig från det avtalade arbetet mitt under avtalsperioden och det kan tolkas som missbruk av visum ska värdföretaget omedelbart informera utrikesministeriet och polisen på adressen ptr-rikostiedustelu@krp.poliisi.fi. Företagen ska också genast göra anmälan om det finns misstankar om människohandel.

Vid säsongens slut ska företagen lämna in specificerade uppgifter om den verkliga inkomstnivån till beskickningen.